

ที่ มท ๐๓๐๔.๑/วส๒๖๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรของเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวประชาชนขึ้นด้วยตัวอักษร (G)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรของเด็กนักเรียนฯ

ด้วย กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาการให้สิทธิ (คืนสิทธิ) ขึ้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขกับบุคคลเป็นการเพิ่มเติม โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ ได้พิจารณาและอนุมัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๘ ที่เห็นชอบในหลักการให้สิทธิ (คืนสิทธิ) ขึ้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขกับบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิเพิ่มเติม ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ ยกเว้นกลุ่มเด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เลขประจำตัวตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง โดยมีหลักแรกเป็นตัวอักษร ซึ่งกลุ่มเด็กนักเรียนจำนวนดังกล่าวยังไม่สามารถพิสูจน์สถานะได้ เพราะขาดหลักฐาน ไม่มีความชัดเจนถึงจำนวนที่แท้จริง และอาจมีความซ้ำซ้อนของข้อมูล คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ตรวจสอบข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้องและรับรองการขึ้นทะเบียนของกลุ่มคนดังกล่าวก่อน แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

กระทรวงมหาดไทย ได้หารือกับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรของเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร (G) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง บรรลุผลสำเร็จตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ ทำให้เด็กได้รับการกำหนดสถานะที่ถูกต้องและเป็นการคุ้มครองให้ได้รับสิทธิตามกฎหมาย รวมถึงเป็นการจัดการฐานข้อมูลประชากรของประเทศไทยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เห็นควรจัดการปัญหาดังกล่าวในรูปแบบของคณะทำงานที่ประกอบด้วย หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครดำเนินการ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรของเด็กนักเรียนของจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายปฏิบัติการ โดยฝ่ายอำนวยการ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย หรือปลัดกรุงเทพมหานครหรือรองปลัดกรุงเทพมหานครที่ปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย แล้วแต่กรณี เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบเรื่องการศึกษา การสาธารณสุข การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และอื่นๆ ตามความเหมาะสมเป็นคณะทำงาน และให้ปลัดจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักปกครองและทะเบียน เป็นคณะทำงานและเลขานุการสำหรับฝ่ายปฏิบัติการ กำหนดให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต ที่มีเด็กนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอยู่ในพื้นที่เป็นประธาน ผู้อำนวยการของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายศึกษาเล่าเรียนอยู่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ นายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลหรือเมืองพัทยา และให้ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนของอำเภอหรือหัวหน้าฝ่ายทะเบียนของสำนักงานเขต แล้วแต่กรณีเป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยให้กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายไว้ในคำสั่งแต่งตั้งด้วย

๒. ให้คณะทำงานตามข้อ ๑. ดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรของเด็กนักเรียน
ที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร (G) หรือที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรในลักษณะอื่น ตามแนวทาง
ที่สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กำหนดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประสุต รัตนเสถียร)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

**แนวทางการปฏิบัติการแก้ไขปัญหสถานะทางทะเบียนราษฎร
ของเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร (G, P หรืออื่นๆ)**

๑. ความเป็นมา

๑.๑ กระทรวงสาธารณสุข เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาการให้สิทธิ (คืนสิทธิ) ขึ้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขให้กับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่รัฐมีนโยบายแก้ไขปัญหสถานะบุคคล เพิ่มเติมจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ อนุมัติตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ ยกเว้นกลุ่มเด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เลขประจำตัวตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง โดยมีหลักแรกเป็นตัวอักษรเป็น G, P หรืออื่นๆ เนื่องจากเด็กนักเรียนกลุ่มนี้มีสถานะบุคคลที่ไม่ชัดเจน และอาจมีความซ้ำซ้อนกับบุคคลที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร โดยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมอบให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องและรับรองการขึ้นทะเบียนของบุคคลกลุ่มดังกล่าวก่อนแล้วให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑.๒ กระทรวงศึกษาธิการ มีคำสั่ง ที่ สป ๕๔๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและติดตามการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา โดยมีผู้แทนกรมการปกครอง เป็นอนุกรรมการ มีหน้าที่เสนอแนะแนวทางในการให้หรือรับรองสถานะและสิทธิแก่นักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรได้รับสถานะที่ถูกต้องและเหมาะสม

๒. การดำเนินการ

๒.๑ ระยะแรก

๑) กระทรวงศึกษาธิการรวบรวมข้อมูลบุคคลของเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร ส่งให้กรมการปกครอง (สำนักทะเบียนกลาง) ตรวจสอบกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรและจัดพิมพ์บัญชีรายชื่อแยกตามจังหวัด/อำเภอ เพื่อส่งให้จังหวัด กรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ

๒) จังหวัด ทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหสถานะทางทะเบียนของเด็กนักเรียนของจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ๒ ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายปฏิบัติการ โดยให้กำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายไว้ในคำสั่งแต่งตั้งด้วย ดังนี้

(๑) ฝ่ายอำนวยการ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย หรือปลัดกรุงเทพมหานครหรือรองปลัดกรุงเทพมหานครที่ปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมายแล้วแต่กรณี เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบเรื่องการศึกษา การสาธารณสุข การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และอื่นๆ ตามความเหมาะสม เป็นคณะทำงาน และให้ปลัดจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักปกครองและทะเบียน เป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยให้มีหน้าที่ ดังนี้

(๑.๑) อำนวยการ วางแผน บริหารจัดการ กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหสถานะของเด็กนักเรียนในโรงเรียนและสถานศึกษาในพื้นที่ตามบัญชีรายชื่อที่ได้รับแจ้งจากกรมการปกครอง (สำนักทะเบียนกลาง) ให้ได้รับสถานะอย่างถูกต้องและเหมาะสม

(๑.๒) กำกับติดตามผลการดำเนินการแก้ไขปัญหและกำหนดสถานะเด็กนักเรียนในสถานศึกษาในระดับพื้นที่อำเภอหรือเขต แล้วแต่กรณี

(๑.๓) รายงานผลการดำเนินงานให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ ทราบ เป็นประจำทุกเดือน และ

(๑.๔) อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๒) ฝ่ายปฏิบัติการ กำหนดให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต ที่มีเด็กนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เป็นประธาน ผู้อำนวยการของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายเล่าเรียนอยู่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ นายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลหรือเมืองพัทยา และให้ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนหรือหัวหน้าฝ่ายทะเบียนของสำนักงานเขต แล้วแต่กรณี เป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยให้มีหน้าที่ ดังนี้

(๒.๑) แก้ไขปัญหาสถานะของเด็กนักเรียนในโรงเรียนและสถานศึกษาตามบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากกรมการปกครอง (สำนักทะเบียนกลาง) ให้ได้รับสถานะและจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักให้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

(๒.๒) แต่งตั้งคณะทำงาน ๓ ฝ่าย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายเล่าเรียนอยู่, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ ฯลฯ โดยให้มีหน้าที่ร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริง อาทิ ภูมิลำเนา ข้อมูลประวัติ สถานะของเด็กนักเรียน ฯลฯ และรายงานให้คณะทำงานทราบ

(๒.๓) จัดให้มีการประชุมติดตามผลการดำเนินงาน รับทราบปัญหาและอุปสรรค อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

(๒.๔) รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะทำงานฝ่ายอำนาจการทราบเป็นประจำทุกเดือน

(๒.๕) อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓) จังหวัด ทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร แจ้งอำเภอและสำนักงานเขตให้แจ้งประธานโรงเรียนและสถานศึกษาในเขตพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทราบภารกิจที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๒.๒ ระยะต่อไป

๑) เมื่อได้รับแจ้งบัญชีรายชื่อจากกรมการปกครอง (สำนักทะเบียนกลาง) แล้วให้คณะทำงานฝ่ายอำนาจการแจกจ่ายบัญชีรายชื่อแยกเป็นอำเภอหรือเขต แล้วแต่กรณี ให้คณะทำงานฝ่ายปฏิบัติการตามโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เด็กนักเรียนกลุ่มเป้าหมายศึกษาเล่าเรียนอยู่

๒) คณะทำงานฝ่ายปฏิบัติการ โดยคณะทำงาน ๓ ฝ่าย (ผู้อำนวยการของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายเล่าเรียนอยู่, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน เครือข่ายชุมชนในพื้นที่ ฯลฯ) ตรวจสอบสถานะเด็กนักเรียนในโรงเรียนและสถานศึกษาตามบัญชีรายชื่อฯ

๓) แนวทางปฏิบัติเมื่อได้รับบัญชีรายชื่อฯ

(๑) บัญชีรายชื่อฯ เป็นบัญชีรายชื่อที่กระทรวงศึกษาธิการรวบรวมข้อมูลเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ ส่งให้กรมการปกครอง (สำนักทะเบียนกลาง) ตรวจสอบกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร แบ่งออกเป็น ๒ บัญชี ดังนี้

- บัญชีเด็กนักเรียนที่พบว่าไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก

ให้คณะทำงานฝ่ายปฏิบัติการตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงว่า รายการเด็กนักเรียนตามบัญชีดังกล่าว เป็นบุคคลคนเดียวกับรายการที่ตรวจสอบพบในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรหรือไม่ หากพบว่าเป็นเจ้าของรายการ ให้รวบรวมแจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ขอใช้รายการและเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เป็นหลักฐานแสดงตน และหากตรวจสอบแล้วพบว่าไม่ใช่เจ้าของรายการ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับบัญชีเด็กนักเรียนที่ไม่พบเลขประจำตัว ๑๓ หลัก

- บัญชีเด็กนักเรียนที่ไม่พบเลขประจำตัว ๑๓ หลัก

ให้คณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติการตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงว่าสถานะที่แท้จริงของเด็กนักเรียนเป็นอย่างไร โดยใช้แบบสำรวจบุคคลตามที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด หากตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นบุคคลที่สามารถกำหนดสถานะและเลขประจำตัว ๑๓ หลักได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้รวบรวมบัญชีรายชื่อดังกล่าวแจ้งให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีทราบ และประสานให้ครู อาจารย์ หรือผู้ปกครอง พร้อมด้วยเด็กนักเรียนไปยื่นคำร้อง ณ สำนักทะเบียนที่เด็กนักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ปัจจุบัน

กรณีที่ตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นบุคคลที่ไม่สามารถกำหนดสถานะและเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร อาทิ กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศ หรือเดินทางไปกลับบริเวณชายแดน ฯลฯ หรือเป็นบุคคลที่ไม่มีตัวตน ให้รวบรวมรายชื่อแจ้งให้คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการทราบ เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการทราบต่อไป

(๒) การกำหนดสถานะและเลขประจำตัว ๑๓ หลัก

เมื่อคณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติการ ได้ตรวจสอบบัญชีเด็กนักเรียนแล้ว พบว่ามีคุณสมบัติสามารถกำหนดสถานะและเลขประจำตัว ๑๓ หลักได้ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น พิจารณาดำเนินการโดยอาศัยกฎหมาย ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๕)

๒) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

๓) ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑)

(๓) การรายงานผลการดำเนินการ

ให้คณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติการรายงานผลการดำเนินงานตามบัญชีรายชื่อให้คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการทราบความคืบหน้าเป็นประจำทุกสิ้นเดือน เพื่อจะได้รวบรวมรายงานให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการทราบภายในวันที่ ๑๕ ของเดือน จนกว่าภารกิจจะแล้วเสร็จ